

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Idy Hanzelovej a členiek senátu JUDr. Aleny Adamcovej a JUDr. Marianny Reiffovej, v právnej veci navrhovateľa **M. V.**, proti odporkyni **Sociálnej poisťovni, ústrediu so sídlom v Bratislave**, Ul. 29. augusta č. 8, o **vdovecký dôchodok**, na odvolanie odporkyne proti rozsudku Krajského súdu v Žiline, č.k. 25Sd/53/2008-16 z 15. mája 2008, rozhodol

t a k t o :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline z 15. mája 2008, č.k. 25Sd/53/2008-16, **p o t v r d z u j e**.

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom krajský súd podľa § 250j ods. 2 písm. a/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej v texte rozsudku len „O.s.p.“) zrušil rozhodnutie odporkyne č. X. zo 7. marca 2008, ktorým podľa § 48a zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej v texte rozhodnutia len „zák.č. 100/1988 Zb.“), podľa § 259 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej v texte len „zák.č. 461/2003 Z.z.“) a podľa § 260 ods. 1 zák.č. 461/2003 Z.z. bola zamietnutá žiadosť navrhovateľa o vdovecký dôchodok a navrhovateľovi náhradu trov konania nepriznal.

V odôvodnení rozsudku krajský súd uviedol, že priznaním sirotského dôchodku synovi navrhovateľa M., t.j. splnením podmienky nezaopatreného dieťaťa (§ 9 ods. 1 písm. a/, b/ zák.č. 461/2003 Z.z.) vznikol navrhovateľovi hmotnoprávny nárok na vdovecký dôchodok. Zdôraznil, že podľa názoru krajského súdu skutočnosť, že zákon č. 461/2003 Z.z. v prechodných ustanoveniach neupravuje opätovný nárok vdovca na vdovecký dôchodok, na ktorý mu vznikol nárok podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004, nemôže byť na ujmu navrhovateľa. Uviedol tiež, že nárok navrhovateľa na vdovecký dôchodok je treba posúdiť podľa § 74 a nasl. zák.č. 461/2003 Z.z. s tým, že spĺňa podmienky nároku podľa § 74 ods. 1 písm. b/, i ustanovenia § 74 ods. 3.

Proti tomuto rozsudku v zákonnej lehote podala odvolanie odporkyňa, a to v podstate z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci. Uviedla, že vdovecký dôchodok priznaný podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003, na ktorý trvá nárok k 31. decembru 2003 sa podľa § 260 ods. 1 zák.č. 461/2003 Z.z. aj po 1. januári 2004 vypláca za podmienok ustanovených v § 48a zák.č. 100/1988 Zb. Zdôraznila, že vzhľadom na toto ustanovenie nemožno posudzovať nárok na vdovecký dôchodok podľa predpisov účinných po 1. januári 2004. Odporkyňa poukázala tiež na skutočnosť, že zákon č. 461/2003 Z.z. v prechodných ustanoveniach neupravuje právny nárok vdovca na vdovský dôchodok – na ktorý vznikol nárok podľa právnych predpisov účinných pred 1. januárom 2004 – tak, ako je upravený opätovný nárok siroty v § 265 zák.č. 461/2003 Z.z. na sirotský dôchodok alebo nárok vdovy na vdovský dôchodok podľa § 264 ods. 1 zák.č. 461/2003 Z.z. V danom prípade nemožno rozhodnúť o nároku na vdovecký dôchodok podľa § 74 ods. 6 v spojení s ods. 1 až 5 zák.č. 461/2003 Z.z., pretože uvedené ustanovenie sa vzťahuje na právne vzťahy, ktoré vznikli za účinnosti zákona č. 461/2003 Z.z., t.j. od 1. januára 2004. Nakoľko v danom prípade manželka navrhovateľa zomrela 27. augusta 1999, nemožno na posúdenie nároku na vdovecký dôchodok uplatniť príslušné ustanovenia zák. č. 461/2003 Z.z., pretože citovaný zákon to v žiadnom ustanovení neumožnil. Odporkyňa v rámci odvolania poukázala tiež na skutočnosť, že právne vzťahy dôchodkového zabezpečenia sa v jej dlhoročnej praxi, ako aj jej právnych predchodcov zásadne posudzovali podľa právnych predpisov účinných v čase ich vzniku, čo vo vzťahu k dôchodkom znamená, že na posúdenie nároku na dôchodok a na jeho sumu sú rozhodujúce právne predpisy účinné v čase splnenia podmienok nároku na dôchodok. V tomto smere poukázala na stanoviská NS SR, ako aj na platnú judikatúru.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil a jej rozhodnutie zo 7. marca 2008 ako vecne správne potvrdil.

Navrhovateľ písomné vyjadrenie k odvolaniu odporkyne nepodal.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 250s O.s.p. v spojení s § 10 ods. 2 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo, odvolanie prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250l ods. 2 v spojení s § 250ja ods. 3 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolaniu odporkyne nemožno priznať úspech.

Z podkladov súdneho spisu, vrátane administratívneho spisu odporkyne, je zrejmé, že navrhovateľ bol poberateľom vdoveckého dôchodku do 24. mája 2007, kedy mu bol odňatý rozhodnutím odporkyne z 29. marca 2007, pretože nemal v starostlivosti nezaopatrené dieťa. Od 24. mája 2007 totiž zanikol nárok na sirotsky dôchodok priznaný jeho synovi M., nar. 13.5.1989, a to z dôvodu zanechania štúdia od 12. februára 2007.

V predmetnej veci bolo zistené, že od 3. septembra 2007 je syn navrhovateľa M. opätovne nezaopatreným dieťaťom, pretože začal opäť študovať na vysokej škole a bol mu priznaný sirotsky dôchodok. Vzhľadom na túto skutočnosť si navrhovateľ podal opätovnú žiadosť o priznanie vdoveckého dôchodku.

Zo spisu je zrejmé, že odporkyňa tomuto nároku navrhovateľa nevyhovela, pričom vychádzala zo skutočnosti, že nakoľko vdovecký dôchodok bol navrhovateľovi priznaný podľa právnych predpisov účinných pred 1. januárom 2004, žiadateľ nespĺňa od septembra 2007 podmienky uvedené v § 260 zák.č. 461/2003 Z.z.

Zákon č. 461/2003 Z.z. neupravuje v prechodných ustanoveniach vznik opätovného nároku na vdovecký dôchodok z dôvodu opätovnej starostlivosti vdovca o nezaopatrené dieťa. K vzniku nároku na vdovecký dôchodok vždy dôjde (§ 74 ods. 3 v spojení s ods. 6 zák.č. 461/2003 Z.z.), ak sa vdovec začne starať o nezaopatrené dieťa.

Vzhľadom na to, že navrhovateľ sa začal starať o nezaopatrené dieťa, odvolací súd konštatuje, že krajský súd vecne správne rozhodol, keď zrušil rozhodnutie sociálnej poisťovne a v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že navrhovateľovi vznikol nový nárok na dávku.

Za účinnosti právneho predpisu (zák.č. 461/2003 Z.z.) totiž *nastala nová právna skutočnosť* tým, že *navrhovateľ sa začal starať o nezaopatrené dieťa*, s ktorou tak predchádzajúca, ako aj súčasná právna úprava spája *vznik nového nároku na výplatu vdoveckého dôchodku*, resp. nárok na jeho ďalšie poberanie.

Za tohto stavu vo veci odvolaciemu súdu nezostalo nič iné ako konštatovať, že námietka odporkyne uplatnená v odvolaní spočívajúca v tom, že o požadovanom nároku navrhovateľa nemožno rozhodnúť podľa § 74 ods. 6 v spojení s ods. 1 a 5 zák.č. 461/2003 Z.z., je neopodstatnená.

Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd spôsobom uvedeným vo výroku tohto rozsudku, keďže úspešný navrhovateľ si ich náhradu neuplatnil, resp. v spojitosti s týmto konaním mu ani nevznikli a odporkyňi právo na náhradu trov konania neprislúcha (§ 224 ods. 1, § 250k ods. 1, § 250l ods. 2 O.s.p.).

P o u č e n i e: Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 31. júla 2009

JUDr. Ida Hanzelová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová